

Ödeme Duvarını Aşmak: Türkiye’de Gazetecilerin Çevrimiçi İçeriğe Erişim Pratikleri

Sedat Erol²¹

Toplumsal ve kültürel yapı, politik ve ekonomik gelişmeler yayın kuruluşlarının kârlılığının azalmasında rol oynasa da bu faktörlerin hiçbiri internetin etkilerinin ölçüsünde gerçekleşmemektedir (Nielsen, 2012; 19-22). İnternet, haberlere erişen kitleleri her geçen yıl artırarak büyümektedir (Eurostat, 2022). Fakat takipçi kitlenin büyümesi, yayınların gelirlerine yansımamakta hatta reklam ve yayın satışlarından sağladığı temel gelirleri düşürmektedir (Statista, 2022; Pew Research Center, 2021). Öyle ki yakın gelecekte yayın kuruluşlarının dijital gelirlerinin, basılı içeriklerden sağladığı gelirleri geçmesi öngörülmektedir (Fischer, 2022). Özellikle Batı’da geleneksel ya da çevrimiçi ortamda doğan kuruluşlar, reklam pazarındaki kayıplarını telafi etmek adına ödeme duvarı planlarına yönelmekte ve reklamsız, abonelik tabanlı bir modele geçmektedir. Birçok yayın kuruluşu içerik için ödeme yapan sadık okuyuculara ulaşmayı, trafiği artırma hedefinin önüne koymaktadır (Wadbring, Bergström, 2021; Carson, 2015). Literatürde; tüm içerik için ücret talep eden katı ödeme duvarı, sınırlı sayıda içeriğe ücretsiz erişime izin veren ölçülü model ve rutin haberler gibi belirli bir içerik türüne ücretsiz erişim veren nispeten esnek ödeme duvarı olarak sınıflandırılma yer almaktadır (Sjøvaag, 2016). Ücretsiz bilgi ve haberin yaygın biçimde dolaşımında olduğu çevrimiçi ortamda, ödeme duvarına sahip yayınlar sadık okuyuculara ulaşabilmek için; derinlemesine, benzersiz, çeşitli uygulama, yazılım ve tekniklerle zenginleştirilmiş içerikler sunmaktadır. Araştırmacıların akademik makalelere erişiminde yaşadıkları zorluklar gibi gazetecilerin de dijital araçlara, araçları kullanım tekniklerine ve güncel içeriğe erişmekte sorun yaşadıkları düşünülmektedir (Schmitt, 2019; Else, 2018). Çalışmanın amacı Türkiye’de sürdürülen kur politikalarını da göz önünde bulundurarak; gazetecilerin, ödeme duvarı arkasında yer alan içeriğe yaklaşımlarını ve erişim pratiklerini analiz edip bu durumun dijital uçuruma neden olup olmayacağını saptamaktır. Akademik makalelere; Sci-Hub, Unpaywall ve arXiv, kitaplara Libgen, basılı dergi ve gazetelere ise BlackHole gibi dosya paylaşım platformları aracılığıyla erişilebildiği gibi ödeme duvarı arkasında yer alan çevrimiçi haber ve yazılara erişmenin de çeşitli yöntemleri bulunmaktadır. Bardeen ve benzer işlevleri yerine getirebilen eklentileri tarayıcılara eklemek ya da web arşiv platformlarını kontrol etmek ödeme duvarını aşma konusunda yaygın yöntemler olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat bu platformların bazıları korsan içerik sağlamakta ve bu durum veri güvenliği ile ilgili endişelere ve etik kaygılara neden olmaktadır. Ayrıca web arşivleme sistemlerinin yazı odaklı metin yapılarını kaydetmesi ve etkileşimli, dinamik içerikleri saptayamamasından kaynaklı sorunlar da yaşanmaktadır. Çalışmanın temel amacını ele alıp bu yöntemleri de değerlendirerek özellikle ödeme duvarına sahip içeriklere maruz kaldığı düşünülen; dijital araçlar, güncel teknikler ve dış haberlerle ilgilenen gazeteciler ile ön görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Amaçlı örneklem ile Zoom platformu aracılığıyla sürdürülen görüşmelerin betimsel yöntem ile analiz edilen ön bulguları, gazetecilerin ödeme duvarı arkasındaki içeriğe erişmekte sorun yaşadığını doğrulamaktadır. Ödeme duvarını aşmak adına zaman zaman şifre paylaşımına başvuran gazetecilerin, çok sayıda dergi ve gazete aboneliklerini karşılamakta zorlandıkları kaydedilmektedir. Ayrıca katılımcıların çalıştıkları kurumların, küresel alanda yetersiz iş birlikleri ve kurumların çalışanlarına içerikler için bütçe ayırmamaları dikkat çekmektedir. Katılımcılardan ödeme duvarını aşmanın etik bir sorun olduğuna dair düşünceler paylaşılmış ayrıca bilgi ve haberin ücretsiz bir şekilde erişilmesi gerektiği konusunda karşıt fikirler de sunulmuştur. Katılımcılar, ödeme duvarı arkasındaki içeriklere erişmekte yaşadıklarının onları güncel araç ve tekniklerden uzaklaştırdığını belirtmektedir ve bu durum onların dijital uçuruma sürüklediğini doğrular niteliktedir. Son olarak gazeteciler tarafından, okuyucuların da ödeme duvarı sebebiyle küresel bilgidan uzaklaşabileceği ve tekrar eden gündemlere sürüklenebileceği endişeleri paylaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çevrimiçi İçerik, Ödeme Duvarı, Gazetecilik.

Bypassing Paywalls: Practices of Online Content Access by Journalists in Turkey

The internet is continually expanding the audience accessing news (Eurostat, 2022). However, the expansion of the audience does not conversion to increased revenues for newspapers and even decrease their primary sources of income from advertising and publication sales (Statista, 2022; Pew Research Center, 2021). Particularly in the West, both traditional and digital-born organizations are turning towards paywall plans in an attempt to compensate for losses in the

21 Araştırma Görevlisi, Beykent Üniversitesi, Yeni Medya Bölümü, sedaterol@beykent.edu.tr, 0000-0003-4650-213X

advertising market and transitioning to an ad-free, subscription-based model. Many newspapers prioritize reaching loyal readers willing to pay for content in place increasing traffic (Wadbring, Bergström, 2021; Carson, 2015). Paywalls are classified as hard paywalls, which charge for access to all content; metered models, which allow for free access to a limited number of pieces of content; and soft paywalls, which grant free access to certain types of content such as daily news (Sjøvaag, 2016). Newspapers with paywalls offer enriched content with in-depth, unique, diverse techniques in order to reach loyal readers. It is thought that journalists also face challenges in accessing digital tools, using them effectively, and accessing current content, similar to the difficulties researchers encounter when accessing academic research articles (Schmitt, 2019; Else, 2018). The aim of this study is to analyze the approaches and access practices of journalists towards content behind paywalls in Turkey, taking into consideration exchange rate policies, and determine whether this situation may result in digital divide. There are various methods for accessing online news and articles behind paywalls like Sci-Hub, Unpaywall, and arXiv for academic articles, Libgen for books, and sharing platforms BlackHole for printed magazines and newspapers. Common methods for bypassing paywalls include adding extensions to browsers that perform similar functions to Bardeen or checking web archiving platforms. However, some of these platforms provide pirated content, which raises concerns about data security and ethical issues. There are also issues with web archiving systems due to their inability to capture and detect interactive, dynamic content. In the scope of this study, preliminary interviews were conducted with journalists who are interested in digital tools, current techniques, and world news and are likely to encounter paywalled content. The preliminary findings of the interviews conducted through the Zoom platform with a purposive sample and analyzed using descriptive methods confirm that journalists struggle to access content behind paywalls. It is note that journalists who occasionally sharing password in newsroom in order to bypass paywalls encounter difficulties in covering the cost of magazine and newspaper subscriptions. Participants also pointed out that their workplaces have inadequate collaborations on a global scale and do not allocate budgets for content. Participants shared their views on the ethical issue of bypassing paywalls and also presented opposing opinions on the idea that information and news should be accessed for free. Participants stated that their difficulties in accessing content behind paywalls have led them away from current tools and techniques and corroborate that this situation has driven them into digital divide. Finally, journalists express concerns that readers may also be disconnected from global knowledge due to paywalls.

Keywords: Online Content, Paywalls, Journalism.